

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer
Postbus 291
3700 AG ZEIST

201901164

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2019056721

Datum 20 november 2019
Betreft Definitief advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2019045337

Onze referentie
2019056721

Uw referentie
201901164

Uw brief van
9 september 2019

Geachte voorzitter, commissie,

U hebt op 9 september 2019 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van de kosten van het plaatsen van borstprothesen.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd. Op 26 september 2019 heeft Zorginstituut Nederland het voorlopig advies aan uw commissie verstuurd. Vervolgens heeft uw commissie op 11 november 2019 het hoorzittingsverslag d.d. 6 november 2019 en aanvullende stukken aan het Zorginstituut verstuurd met het verzoek om een definitief advies.

In artikel 26 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op plastische chirurgie omschreven. Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zorgverzekeringswet is bepaald.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulantie.

Het voorlopig advies d.d. 26 september 2019 wordt hieronder voor de volledigheid herhaald.

Voorlopig advies

Situatie van verzoekster

Verzoekster heeft bij verweerder aanspraak gemaakt op het plaatsen van borstprothesen. Er is bij verzoekster een echo gemaakt waaruit blijkt dat de dikte van het klierweefsel van de rechter- en linkerborst 0,89 respectievelijk

0,78 centimeter bedraagt. Uit een brief van verzoekster komt naar voren dat de behandelend arts heeft aangegeven dat sprake is van een inframammaire plooi.

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Verweerder heeft de aanvraag tot vergoeding van de kosten van het plaatsen van borstprothesen afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat de behandelend arts heeft aangegeven dat er sprake is van een inframammaire plooi. Daarom is er volgens verweerder geen sprake van verminking en komen de borstprothesen niet voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering.

Datum
20 november 2019
Onze referentie
2019056721

Juridisch kader

Bij plastische chirurgie en overige behandelingen van het uiterlijk gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen of verminking, zoals omschreven is in artikel 2.4, onder b, van het Besluit zorgverzekering (Bzv).

Omdat er sprake is van een behandeling die een puur cosmetisch karakter kan hebben, moet de aanvraag worden getoetst aan de verzekeringsvoorwaarden voor behandelingen van plastisch-chirurgische aard die zijn opgenomen in de VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard.¹

Uit de werkwijzer blijkt dat vergoeding van het plaatsen van borstprothesen mogelijk is bij een verminking. Hieronder wordt verstaan:

- een primaire borstreconstructie na een amputatie **of**
- plaatsing aan de contralaterale zijde ter symmetrisatie in het kader van een borstreconstructie na een amputatie **of**
- agenesie/aplasie van de borst² bij vrouwen (en de daarmee vergelijkbare situatie bij man-vrouw transgenders³). In de literatuur zijn voor de begrippen agenesie en aplasie van de borst verschillende definities terug te vinden. Het Zorginstituut verstaat er in dit kader het volgende onder: het ontbreken van borstvorming bij de vrouw (unilateraal en bilateraal) dat het gevolg is van of geassocieerd wordt met een zeldzame genetische aandoening. In deze werkwijzer wordt dit vertaald in het geheel ontbreken van borstvorming bij de vrouw (unilateraal en bilateraal) door het niet aangelegd zijn of het niet tot ontwikkeling komen van de klierschijf.

Het Zorginstituut merkt in haar advies hierbij verder op dat voor man-vrouw transgenders het volledig ontbreken van borstvorming overeenkomstig de in het advies opgenomen voorwaarden zich bij deze groep vrijwel niet zal voordoen. Voor man-vrouw transgenders die niet aan deze criteria voldoen is eventueel vanaf voorjaar 2018 vergoeding mogelijk o.b.v. een subsidieregeling (VWS). Dit valt niet onder de Zvw en wordt hier niet besproken.

¹ VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard (2019), versie 20.0. Geraadpleegd via: <https://www.vagz.nl/documents.php>

² Zie circulaire ZN-16-206 d.d. 14 december 2016

³ Zorginstituut Nederland, Advies uitbreiding basispakket Zvw met enkele behandelingen van plastisch-chirurgische aard en medisch noodzakelijke circumcisie, 31 maart 2016. Te raadplegen via: <https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2016/03/31/advies-uitbreiding-basispakket-zvw-met-enkele-behandelingen-van-plastisch-chirurgische-aard-en-medisch-noodzakelijke-circumcisie>

Voor de afbakening (t.o.v. andere indicaties) is van belang dat – in maat en getal – kan worden aangegeven wanneer sprake is van aplasie/agenesie van de borst. Het volgende kan daarvoor worden aangehouden:

- Afwezigheid van een inframammaire plooï⁴ **en**,
- Klierweefsel van minder dan 1 cm dikte, aangetoond door middel van een echo, te meten bij het gedeelte met de grootste diameter. Bij voorkeur wordt de patiënt in liggende positie onderzocht. De hand van de patiënt ligt zo mogelijk aan de kant van de onderzochte borst onder het hoofd.

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Datum
20 november 2019

Onze referentie
2019056721

Er is geen vergoeding mogelijk bij:

- asymmetrie van de borsten (uitzondering: bij een status na borstamputatie) ongeacht de mate van asymmetrie
- hypoplasie van de borsten
- plaatsing om cosmetische redenen

Medische beoordeling

Na kennisneming van het geschil heeft het Zorginstituut dit dossier voor een medische beoordeling voorgelegd aan zijn medisch adviseur. Deze heeft de stukken bestudeerd en deelt het volgende mee.

In het dossier zijn foto's van voldoende kwaliteit bijgevoegd. Hierbij kan worden opgemerkt dat verzoekster de schouders naar achteren heeft getrokken, waardoor zij in een onnatuurlijke houding staat.

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan niet beoordeeld worden of er sprake is van een lichamelijke functiestoornis of verminking. Ondanks dat verzoekster zelf aangeeft dat de behandelend arts heeft vastgesteld dat sprake is van een inframammaire plooï (enkelzijdig of beiderzijds), is er geen brief (of andersoortige informatiebron) van de behandelend arts bijgesloten in het dossier. Enkel de uitlatingen van verzoekster geven onvoldoende basis om hierover een betrouwbare uitspraak te doen. Verder kan op basis van de foto's niet worden vastgesteld dat er sprake is van een inframammaire plooï, dan wel worden uitgesloten dat deze niet aanwezig is. De reden hiervoor is dat het lichaam een onnatuurlijke houding heeft, waarbij de schouders naar achteren zijn getrokken. Dit kan het beeld van de borst met betrekking tot eventuele aanwezigheid van een inframammaire plooï vertekenen.

Nader onderzoek

Om te kunnen beoordelen of verzoekster aanspraak kan maken op vergoeding ten laste van de basisverzekering dient er een verklaring van de behandelend arts te worden toegevoegd aan het dossier. Deze verklaring dient informatie te bevatten met betrekking tot de eventuele aanwezigheid van een inframammaire plooï (dan wel enkelzijdig of beiderzijds).

---

⁴ Afwezigheid van een inframammaire plooï houdt in: geen golving/rimpel onder de borst, dan wel het compleet recht doorlopen van de huid op de thorax ter hoogte van de borsten.

Het voorlopig advies

Gelet op al het voorgaande adviseert het Zorginstituut u om nader onderzoek te laten verrichten met inachtneming van het vorenstaande.

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Definitief advies

Datum
20 november 2019

Aanvullende informatie

Naar aanleiding van het voorlopig advies heeft verweerder het aanvraagformulier toegezonden die is ingevuld door de behandelend arts. Hieruit blijkt dat er volgens de behandelend arts wel sprake is van een inframammaire plooi. Er zijn geen aanvullende medische gegevens in de hoorzitting naar voren gekomen die relevant zijn voor de beoordeling van het geschil. Ook heeft verzoekster geen verklaring of brief van de behandelend arts (met informatie over de eventuele aanwezigheid van een inframammaire plooi) toegevoegd aan het dossier.

Onze referentie
2019056721

Medische beoordeling

Na kennisneming van het hoorzittingsverslag en de aanvullende stukken heeft het Zorginstituut deze informatie voor een medische beoordeling voorgelegd aan zijn medisch adviseur. Deze heeft de stukken bestudeerd en deelt het volgende mee.

Zoals ook is aangegeven in het voorlopig advies kan op basis van de foto's niet worden vastgesteld of er sprake is van een inframammaire plooi, dan wel worden uitgesloten dat deze niet aanwezig is. De oorzaak hiervoor is dat het lichaam een onnatuurlijke houding heeft, waarbij de schouders naar achteren zijn getrokken. Dit kan het beeld van de borst met betrekking tot de eventuele aanwezigheid van een inframammaire plooi vertekenen. Echter geeft de behandelend arts in de aan het dossier toegevoegde aanvraag aan dat er een inframammaire plooi aanwezig is. Daarom kan niet geconcludeerd worden dat bij verzoekster sprake is van agenesie/aplasie van de borst.

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier is niet aangetoond dat sprake is van een aantoonbare lichamelijke functiestoornis of een verminking zoals omschreven in art. 2.4. Bzv en de VAV-werkwijzer. Het plaatsen van borstprothesen komt daarom niet voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering.

Het advies

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de stukken en beoordeeld of verweerder terecht het gevraagde heeft afgewezen. Gelet op het bovenstaande adviseert het Zorginstituut tot afwijzing van het verzoek.

Hoogachtend,

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2019047497

Datum 26 september 2019
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2019045337

Onze referentie
2019047497

Uw referentie
201901164

Uw brief van
9 september 2019

Geachte voorzitter, commissie,

U hebt op 9 september 2019 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van de kosten van het plaatsen van borstprothesen.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In artikel 26 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op plastische chirurgie omschreven. Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zorgverzekeringswet is bepaald.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulantie.

Situatie van verzoekster

Verzoekster heeft bij verweerder aanspraak gemaakt op het plaatsen van borstprothesen. Er is bij verzoekster een echo gemaakt waaruit blijkt dat de dikte van het klierweefsel van de rechter- en linkerborst 0,89 respectievelijk 0,78 centimeter bedraagt. Uit een brief van verzoekster komt naar voren dat de behandelend arts heeft aangegeven dat er sprake is van een inframammaire plooi.

Verweerder heeft de aanvraag tot vergoeding van de kosten van het plaatsen van borstprothesen afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat de behandelend arts heeft aangegeven dat er sprake is van een inframammaire plooi. Daarom is er

volgens verweerder geen sprake van verminking en komen de borstprothesen niet voor vergoeding in aanmerking ten laste van de basisverzekering.

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Juridisch kader

Bij plastische chirurgie en overige behandelingen van het uiterlijk gaat het voornamelijk om de aanwezigheid van aantoonbare lichamelijke functiestoornissen of verminking, zoals omschreven is in artikel 2.4, onder b, van het Besluit zorgverzekering (Bzv).

Datum
26 september 2019
Onze referentie
2019047497

Omdat er sprake is van een behandeling die een puur cosmetisch karakter kan hebben, moet de aanvraag worden getoetst aan de verzekeringsvoorwaarden voor behandelingen van plastisch-chirurgische aard die zijn opgenomen in de VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard.¹

Uit de werkwijzer blijkt dat vergoeding van het plaatsen van borstprothesen mogelijk is bij een verminking. Hieronder wordt verstaan:

- een primaire borstreconstructie na een amputatie **of**
- plaatsing aan de contralaterale zijde ter symmetrisatie in het kader van een borstreconstructie na een amputatie **of**
- agenesie/aplasie van de borst² bij vrouwen (en de daarmee vergelijkbare situatie bij man-vrouw transgenders³). In de literatuur zijn voor de begrippen agenesie en aplasie van de borst verschillende definities terug te vinden. Het Zorginstituut verstaat er in dit kader het volgende onder: het ontbreken van borstvorming bij de vrouw (unilateraal en bilateraal) dat het gevolg is van of geassocieerd wordt met een zeldzame genetische aandoening. In deze werkwijzer wordt dit vertaald in het geheel ontbreken van borstvorming bij de vrouw (unilateraal en bilateraal) door het niet aangelegd zijn of het niet tot ontwikkeling komen van de klierschijf.

Het Zorginstituut merkt in haar advies hierbij verder op dat voor man-vrouw transgenders het volledig ontbreken van borstvorming overeenkomstig de in het advies opgenomen voorwaarden zich bij deze groep vrijwel niet zal voordoen. Voor man-vrouw transgenders die niet aan deze criteria voldoen is eventueel vanaf voorjaar 2018 vergoeding mogelijk o.b.v. een subsidieregeling (VWS). Dit valt niet onder de Zvw en wordt hier niet besproken.

Voor de afbakening (t.o.v. andere indicaties) is van belang dat - in maat en getal - kan worden aangegeven wanneer sprake is van aplasie/agenesie van de borst. Het volgende kan daarvoor worden aangehouden:

- Afwezigheid van een inframammaire plooï⁴ **en**,
- Klierweefsel van minder dan 1 cm dikte, aangetoond door middel van een echo, te meten bij het gedeelte met de grootste diameter. Bij voorkeur wordt de patiënt in liggende positie onderzocht. De hand van de patiënt ligt zo

¹ VAV Werkwijzer beoordeling behandelingen van plastisch-chirurgische aard (2019), versie 20.0. Geraadpleegd via: <https://www.vagz.nl/documents.php>

² Zie circulaire ZN-16-206 d.d. 14 december 2016

³ Zorginstituut Nederland, Advies uitbreiding basispakket Zvw met enkele behandelingen van plastisch-chirurgische aard en medisch noodzakelijke circumcisie, 31 maart 2016. Te raadplegen via: <https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/adviezen/2016/03/31/advies-uitbreiding-basispakket-zvw-met-enkele-behandelingen-van-plastisch-chirurgische-aard-en-medisch-noodzakelijke-circumcisie>

⁴ Afwezigheid van een inframammaire plooï houdt in: geen golving/rimpel onder de borst, dan wel het compleet recht doorlopen van de huid op de thorax ter hoogte van de borsten.

mogelijk aan de kant van de onderzochte borst onder het hoofd.

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Er is geen vergoeding mogelijk bij:

- asymmetrie van de borsten (uitzondering: bij een status na borstamputatie) ongeacht de mate van asymmetrie
- hypoplasie van de borsten
- plaatsing om cosmetische redenen

Datum
26 september 2019
Onze referentie
2019047497

Medische beoordeling

Na kennisneming van het geschil heeft het Zorginstituut dit dossier voor een medische beoordeling voorgelegd aan zijn medisch adviseur. Deze heeft de stukken bestudeerd en deelt het volgende mee.

In het dossier zijn foto's van voldoende kwaliteit bijgevoegd. Hierbij kan worden opgemerkt dat verzoekster de schouders naar achteren heeft getrokken waardoor zij in een onnatuurlijke houding staat.

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier kan niet beoordeeld worden of er sprake is van een lichamelijke functiestoornis of verminking. Ondanks dat verzoekster zelf aangeeft dat de behandelend arts heeft vastgesteld dat er sprake is van een inframammaire plooi (enkelzijdig of beiderzijds), is er geen brief (of andersoortige informatiebron) van de behandelend arts bijgesloten in het dossier. Enkel de uitlatingen van verzoekster geven onvoldoende basis om hierover een betrouwbare uitspraak te doen. Verder kan op basis van de foto's niet worden vastgesteld dat er sprake is van een inframammaire plooi, dan wel worden uitgesloten dat deze niet aanwezig is. De reden hiervoor is dat het lichaam een onnatuurlijke houding heeft, waarbij de schouders naar achteren zijn getrokken. Dit kan het beeld van de borst met betrekking tot eventuele aanwezigheid van een inframammaire plooi vertekenen.

Nader onderzoek

Om te kunnen beoordelen of verzoekster aanspraak kan maken op vergoeding ten laste van de basisverzekering dient er een verklaring van de behandelend arts te worden toegevoegd aan het dossier. Deze verklaring dient informatie te bevatten met betrekking tot de eventuele aanwezigheid van een inframammaire plooi (dan wel enkelzijdig of beiderzijds).

Het advies

Gelet op al het voorgaande adviseert het Zorginstituut u om nader onderzoek te laten verrichten met inachtneming van het vorenstaande.

Hoogachtend,

